

Σιμόν ντε Μποβουάρ

Η πορεία προς το τέλος

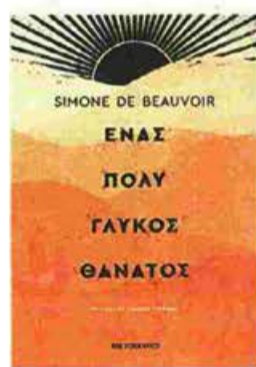
Η διάσημη συγγραφέας καταγράφει τη σχέση με τη μητέρα της κατά τη διάρκεια των ημερών όπου η δεύτερη βίωσε τη βίαιη πράξη του θανάτου της

ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

Δεν υπάρχει φυσικός θάνατος· τίποτε απ' όσα συμβαίνουν στον άνθρωπο δεν είναι ποτέ φυσικό, αφού η φυσική παρουσία του επαναδιαπραγματεύεται τον κόσμο. Ολοι οι άνθρωποι είναι θνητοί. Για κάθε άνθρωπο όμως ο θάνατός του είναι ένα δυστύχημα και, ακόμα κι αν τον γνωρίζει και συναινεί σε αυτόν, μια παράλογη, βίαιη πράξη.

Νομίζω πως αυτές οι φράσεις με τις οποίες η Σιμόν ντε Μποβουάρ ολοκλήρωσε το «μυθιστόρημα» της «Ένας πολύ γλυκός θάνατος» αποτελούν και τον λόγο για τον οποίο το έγραψε. Ο άνθρωπος αντιμετωπίζει την ίδια τη ζωή με έναν τρόπο απόλυτα εστιασμένο στον εαυτό του – ο κόσμος υπάρχει έτσι όπως και όσο ο καθένας από εμάς τον αντιλαμβάνεται.

Σιμόν ντε Μποβουάρ
ΕΝΑΣ ΠΟΛΥ ΓΛΥΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Μτφ. Γιώργος Ξενάριος
 Εκδόσεις Μεταίχμιο,
 σελ. 144
Τιμή: 12,20 ευρώ

εμπειρίες για να επιβεβαιώνει πως κανόνες της είναι ο εαυτός της, οπότε θα ήταν αυτή η ίδια που και θα τους δημιουργούσε. Μια τέτοια προσπάθεια σε οδηγεί στο να ανακαλύπτεις τις βαθιές σχέσεις με όσους τυχόν έζησαν δίπλα σου και ασφαλώς πρώτα απ' όλους με την ίδια σου τη μητέρα. Η Μποβουάρ καταγράφει τη σχέση της με τη μητέρα της κατά τη διάρκεια των ημερών όπου η δεύτερη βίωσε τη βίαιη πράξη του θανάτου της. Και είναι έτοιμη να αποδεχτεί την άποψη πως «οι γονείς δεν καταλαβαίνουν τα παιδιά τους, αλλά αυτό είναι αμοιβαίο».

Τα αφηγούμενα γεγονότα συνέβησαν το

φθινόπωρο του 1963. Η ίδια η Μποβουάρ είναι 55 χρονών, ήδη γνωστή συγγραφέας και η σχέση της με τον Σαρτρ προτείνει έναν άλλο τρόπο συμβίωσης. Η μητέρα της είναι 78 χρονών και διαγιγνώσκεται με καρκίνος εντέρου. Η γνώση πως ο άνθρωπος που την έφερε στη ζωή αποχωρεί από αυτήν και μάλιστα με έναν ιδιαίτερα επώδυνο και συχνά εξευτελιστικό τρόπο, την κάνει να αισθάνεται την ανάγκη να δηλώσει το παρόν της – *Δεν ήθελα ντε και καλά να μην ξαναδώ τη μάνα μου πριν πεθάνει, μα δεν άντεχα την ιδέα να μη με ξαναδεί εκείνη.* Και επιστρατεύει από τη μια το λογοτεχνικό της ταλέντο και από την άλλη τη φιλοσοφική της σκέψη για να περιγράψει λεπτό προς λεπτό όλες τις μέρες που η Φρανσουάζ ντε Μποβουάρ ζούσε την πορεία της προς το βιολογικό τέλος.

Πρόκειται για ένα κείμενο που έχει στοιχεία ημερολογιακής καταγραφής, αλλά παράλληλα θα μπορούσε και να θεωρηθεί ως μια συλλογή συνθηκών όπου η φθορά του σώματος δείχνει στο πού διαφέρει από τη φθορά του θανάτου. Η σχέση μάνας - κόρης διατηρεί και φωτίζει με ειλικρίνεια κάθε κλασική πτυχή της, αλλά και με σαφήνεια ξεγυμνώνει τη διαφορά ανάμεσα στον νέο και στον ηλικιωμένο, ανάμεσα στον υγιή και τον άρρωστο. Σε εκείνον που θα ζήσει και σε εκείνον που πεθαίνει. Και στο σημείο αυτό, έρχεται μια άλλη εμπειρία – αναγνωστική αυτή.

Το βιβλίο είχε κυκλοφορήσει το 1964. Η ίδια η Μποβουάρ θα πεθάνει το 1986. Ο σημερινός αναγνώστης του έργου δεν μπορεί παρά να σταθεί στη γνώση πως η γυναίκα που έγραψε: *Δεν πεθαίνουμε επειδή κάποτε γεννηθήκαμε ούτε επειδή ζήσαμε ούτε επειδή γεράσαμε. Πεθαίνουμε για κάποιον λόγο... Ένας καρκίνος, μια ανακοπή, μια πνευμονική εμβολή είναι τόσο βίαια και απρόβλεπτα όσο και το σταμάτημα του κινητήρα ενός αεροπλάνου που πετάει, περπάτησε τελικά και η ίδια – σε όλους μας άλλωστε αυτό θα συμβεί – στον δρόμο που διαπερνά το γνωστό και σπρώχνει προς το άγνωστο. Αλλά τελικά είναι το ίδιο το κείμενο που παραμένει ή με μια διαφορετική έκφραση: η ίδια η Σιμόν ντε Μποβουάρ κατάρχησε τον χρόνο. Ένα κείμενο σπάνιας ειλικρίνειας και ακόμα πλέον σπάνιας συνύπαρξης συναισθημάτων και φιλοσοφικού στοχασμού.*